

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Varde kommunale Skolevæsen

Skoleaaret 1915—16

Varde kommunale Skolevæsen

Skoleaaret 1915—16

Statistiske Oplysninger for Aaret 1915.

A. Børneantallet i Kommunens Skoler.

	Borgerskolen			Mellem- og Realskolen			Tinghøj Skole			Tils. i Kom- munens Skoler		
	Dr.	P.	Ialt	Dr.	P.	Ialt	Dr.	P.	Ialt	Dr.	P.	Ialt
1/1 1915 var Elevtallet.	274	237	511	40	48	88	22	14	36	336	299	635
Tilgang i Aarets Løb:												
Begyndende Skolegang Fra Borgerskolen	35	43	78	11	12	23	1	3	4			
„ Tinghøj Skole		1	1									
„ priv. Skole i Varde	2	2	4	2	6	8						
„ Undervisn. hjemme	1	1	2									
„ Sommertjeneste	5		5									
„ andre Kommuner	14	23	37	1		1	2	1	3			
Anden Tilgang	1		1									
I alt undervist i Kommu- neskolerne 1915	332	307	639	54	66	120	25	20	45			
Afgang i Aarets Løb:												
Med bestaaet Realeks.				9	5	14						
Med best. Mellsk.-Eks.				2	5	7						
Udg. efter Skolelov § 1 ⁴	21	26	47	3	2	5	8	1	9			
— — — § 1 ⁵	8	1	9									
Til Borgerskolen								1	1			
„ Mellemskolen	11	12	23									
„ Tinghøj Skole		2	2									
„ Sommertjeneste	6	1	7									
„ andre Kommuner	19	17	36		2	2	4		4			
Anden Afgang	4	1	5									
I alt Afgang 1915	69	60	129	14	14	28	12	2	14			
Den 31. Decbr. 1915 var Elevtallet:	263	247	510	40	52	92	13	18	31	316	317	633
Heraf under skoleplig- tig Alder	12	9	21							12	9	21
Heraf over skolepligtig Alder	2		2	13	14	27				15	14	29
Børn i skolepl. Alder	249	238	487	27	38	65	13	18	31	289	294	583
Heraf fra andre Komm.				2		2				2		2
Børn i skolepl. Alder fra Varde Kommune	249	238	487	25	38	63	13	18	31	287	294	581

B. Børneantallet i den private Skole.

Frk. Andersen og Hansens Skole	Drenge	Piger	I alt
a. Børn fra Varde Kommune.			
1) I skolepligtig Alder.			
Den 1. Januar 1915	21	37	58
Tilgang i Aarets Løb		6	6
	21	43	64
Afgang i Aarets Løb.....	5	13	18
Den 31. December 1915	16	30	46
2) Under skolepligtig Alder	7	2	9
b. Børn fra andre Kommuner	1	1	2
Samlet Børnetal d. $\frac{31}{12}$ 1915...	24	33	57

Privat undervist i Hjemmet blev 1 Pige.

Den 31. December 1915 var det samlede Antal Skolebørn i Kommunen 340 Drenge, 350 Piger, i alt 690 Børn.

Skolepligtige og hjemmehørende i Kommunen var 303 Drenge, 325 Piger, i alt 628 Børn.

Af skolesøgende Børn gik 91,7 pCt. i Kommunens Skoler, 8,3 pCt. i Privatskole.

Børnenes Fordeling

i Klasserne var den 31te December 1915 følgende:

	Drenge	Piger	Ialt	Gennem- snitligt Børneantal
A. Borgerskolen. (19 Klasser.)				
1. A	12	19	31	30 _{,7}
1. B	10	15	25	28 _{,8}
1. C	13	10	23	22 _{,5}
2. A	16	12	28	28 _{,1}
2. B	15	13	28	27 _{,6}
2. C	13	13	26	26 _{,1}
3. A	15	12	27	29 _{,1}
3. B	16	12	28	28 _{,0}
3. C	11	13	24	22 _{,4}
4. A	19	15	34	32 _{,9}
4. B	19	11	30	29 _{,7}
4. C	12	10	22	22 _{,0}
5. A	19	12	31	31 _{,1}
5. B	12	11	23	25 _{,1}
6. A	15	18	33	33 _{,7}
6. B	12	18	30	29 _{,8}
6. C	19	6	25	25 _{,7}
7. A	5	17	22	28 _{,2}
7. B	10	10	20	26 _{,1}
	263	247	510	512 _{,7}
B. Mellem- og Realskolen. (5 Klass.)				
1. M.	13	16	29	27 _{,6}
2. M.	9	13	22	21 _{,3}
3. M.	6	13	19	18 _{,8}
4. M.	7	6	13	13 _{,5}
Realklassen	5	4	9	11 _{,2}
	40	52	92	95 _{,6}
C. Tinghøj Skole. (2 Klasser.)				
1. Klasse	4	5	9	10 _{,0}
2. Klasse	9	13	22	26 _{,0}
	13	18	31	36 _{,0}

Gennemsnitsbørnetallet pr. Klasse var for Borgerskolen 28_{,4}, for Mellem- og Realskolen 19_{,1}, for Tinghøj Skole 18_{,0} og for det samlede Skolevæsen 24_{,8}.

Oversigt over Børnenes Forsømmelser.

	Dage paa Grund af Sygdom		Dage af anden lovlig Grund		Dage uden lovlig Grund		Dage tilsammen	
	Ialt	I Gennemsnit pr. Barn	Ialt	I Gennemsnit pr. Barn	Ialt	I Gennemsnit pr. Barn	Ialt	I Gennemsnit pr. Barn
Borgerskolen.....	6782	13,23	1041	2,03	554	1,08	8377	16,34
Mellem- og Realskolen.....	636	6,65	118	1,23	23	0,24	777	8,12
Tinghøj Skole.....	113	3,14	195	5,42	21	0,58	329	9,14
	7531	11,69	1354	2,10	598	0,93	9483	14,72

De for ovennævnte Forsømmelser ikendte Bøder udgør tilsammen 133 Kr. 27 Øre. For 28 Dages Forsømmelser uden lovlig Grund er i Henhold til særlige Omstændigheder ikke ikendt Bøde.

I Mellem- og Realskolen mulkteres ikke for ulovlige Forsømmelser. Skoledagenes Antal har været det planmæssige, nemlig for Borger- og Mellemskolens Vedkommende 246 Dage, for Tinghøj Skoles Vedkommende 253 Dage.

Børnenes Erhvervsarbejde.

Ved den i Midten af Januar 1916 foretagne Opgørelse var Børnetallet:

a. I Grundskolen	172	Dr.	155	P.	327	Børn.
b. I Borgerskolens alm. Afd.	93	"	92	"	185	"
c. I Mellemskolen	40	"	52	"	92	"

Ialt . . . 305 Dr. 299 P. 604 Børn.

Heraf udgjorde de ved Erhvervsarbejde beskæftigede Børn:

	Drenge	Piger	I alt	Pct. af Dr.	Pct. af P.	Pct. af alle
a. I Grundskolen	31	17	48	18,0	11,0	14,7
b. I Borgerskolens alm. Afd.	32	26	58	34,4	28,8	31,8
Tilsammen i begge Afdelinger	63	43	106	23,0	17,4	20,7
c. I Mellemskolen	4	1	5	10,0	1,9	5,4
Tilsammen i Byskolen	67	44	111	22,0	14,7	18,4

Beskæftigelsens Art var fordelt som nedenstaaende Oversigt viser:

Beskæftigelsens Art	Drenge	Piger	I alt	Procenttal af erhvervsbeskæftigede	
				Drenge	Piger
1. Byærinder	55	30	85	82,0	68,2
2. Avisuddeling	6	6	12	9,0	13,6
3. Brøduddeling	2	1	3	3,0	2,3
4. Husgerning		6	6		13,6
5. Pasning af Børn		1	1		2,3
6. Anden Beskæftigelse	4		4	6,0	
	67	44	111	100	100

Skolelægens Beretning.

Da jeg først begyndte min Virksomhed i December 1915, og da hele Arbejdet har maattet anlægges fra Grunden, er det ikke paa nuværende Tidspunkt muligt at fremsætte nogen Udtalelse angaaende samtlige Skolebørns almindelige Sundhedstilstand, fordi til Dato kun ca. Halvdelen af Børnene har været fremstillet til Undersøgelse. Ligeledes afgiver de periodiske Vejninger og Maalinger af alle Børnene endnu et saa lille Materiale, at der paa dette Grundlag højst kunde være Tale om at skønne over Børnenes gennemsnitlige Udvikling i Forhold til deres Alder, medens derimod en Bedømmelse af den normale Fremgang i Vægt og Højde vil være udelukket.

Jeg skal derfor indskrænke mig til at nævne enkelte Tal fra de foretagne Undersøgelser.

Der er undersøgt 277 Børn, og Undersøgelsen har i særlig Grad været rettet mod Sanseorganernes Tilstand. Hos det nævnte Antal Børn er følgende Svagheder og Sygdomme konstateret:

1. Synsfejl	24 Tilf.
2. Betændelse i Øjelaag	1 ”
3. Tunghørighed	2 ”
4. Mellemørebetændelse	2 ”
5. Talefejl	2 ”
6. Forstørrelse af Mandlerne	2 ”
7. Vegetationer eller Polyper	5 ”
8. Udslet og Hudsygdomme	3 ”
9. Bronchitis	7 ”
10. Tegn paa Lungetuberkulose	2 ”
11. Hjertefejl	3 ”
12. Rygradsskævhed	2 ”
13. Mavekatar	1 ”
14. Nyrebetændelse	1 ”
15. Blodmangel	2 ”
16. Parese (Slappelse) i det ene Ben	1 ”

Ialt . . . 60 Tilf.

I 21 Tilfælde er der sendt Klasselærer eller Gymnastiklærer Meddelelse om de særlige Hensyn, der af Skolen bør iagttages overfor vedkommende Barn, og i 14 Tilfælde er der sendt Hjemmene skriftlig Meddelelse om, at vedkommende Barn bør underkastes Lægebehandling.

Varde, i Juni 1916.

M. Jakobsen.

Skolebetalingen.

I alle Skolens Klasser undtagen Realklassen er Undervisningen gratis for Børn hjemmehørende i Kommunen. I Realklassen betales i Skolepenge 12 Kr. maanedlig. For udenbys boende er Betalingen i 1., 2., 3. og 4. Melleskoleklasse henholdsvis 7, 8, 9 og 10 Kr. maanedlig.

Fripladser kan af Byraadet tilstaas saavel indenbys som udenbys hjemmehørende Børn, sidstnævnte dog kun for saa vidt der af Autoriteter eller Institutioner udenfor Kommunen ydes Bidrag til Skolen i nævnte Øjemed.

I det forløbne Skoleaar er uddelt følgende

Fripladser:

Af *Byen* fik

3 Elever hel Friplads til et samlet Beløb af	432 Kr.
4 — delvis — — — —	209 —
	————— 641 Kr.

Af *Amtet* fik

2 Elever Understøttelser til et samlet Beløb af 175 Kr.

De samlede Understøttelser udgør herefter ialt 816 Kr.
fordelt mellem 7 Elever.

Af disse 7 Elever — alle af Realklassen — var 6 hjemmehørende i Kommunen og 1 udenfor Kommunen.

Samlingerne.

Lærerbogsamlingerne.	Bogstand $\frac{1}{4}$ 1915	Tilgang	Afgang	Bogstand $\frac{31}{3}$ 1916
	Bind	Bind	Bind	Bind
Borgerskolens	120	11	1	130
Mellem- og Realskolens	133	19	0	152
Tinghøj Skoles	34	2	0	36
Tilsammen...	287	32	1	318

Lærerbogsamlingernes Indtægter i 1915—16 har været:

Tilskud fra Staten	50 Kr. 00 Øre.
— - Kommuner	124 — 64 —

I alt... 174 Kr. 64 Øre, som er fordelt

til Borgerskolen	med 77,32 Kr.
- Mellem- og Realskolen...	" 77,32 —
- Tinghøj Skole.....	" 20,00 —

I alt... 174,64 Kr.

Børnebogsamlingerne	Bogstand $\frac{1}{4}$ 1915	Tilgang	Afgang	Bogstand $\frac{31}{3}$ 1916
	Bind	Bind	Bind	Bind
Borgerskolens	605	108	104	609
Tinghøj Skoles	132	25	2	155
Tilsammen...	737	133	106	764

Børnebogsamlingernes Indtægter i 1915—16 har været:

Tilskud fra Staten	80 Kr. 00 Øre.
— - Kommunen.....	171 — 00 —

I alt... 251 Kr. 00 Øre, som er fordelt

til Borgerskolen	med 231,00 Kr.
- Tinghøj Skole.....	" 20,00 —

I alt... 251,00 Kr.

I Aarets Løb har der i Borgerskolens Børnebogsamling været foretaget 4280 Udlaan og i Tinghøj Skoles Børnebogsamling 764 Udlaan.

Af Bevillingen under § 18 A IV B 2 paa Finansloven for 1916—17 er der tilstaaet Varde kommunale Mellem- og Realskole et Beløb paa 245 Kr. til Anskaffelse af Apparater til fysisk Samling.

Lærerpersonalet

ved Kommunens Skolevæsen bestod den 1. Juli 1916 af Skoleinspektøren, 1 Viceinspektør, 11 fast ansatte Lærere, 6 fast ansatte Lærerinder, 4 Timelærerinder og 1 vikarierende Lærerinde.

	Født den	Anciennitet fra	Ansæt ved Varde Kom- munes Skole- væsen
1. Skoleinspektør Lassen	19/11 1868	1/3 1912	1/9 1904
Fast ansatte Lærere:			
2. Lærer Marke	26/3 1854	1/6 1880	1/1 1880
3. — Bossen	14/4 1858	1/2 1882	24/12 1888
4. — cand. phil. Egede Christensen	26/6 1859	1/9 1888	1/9 1904
5. — Søbye	19/12 1869	1/5 1889	1/10 1891
6. — Stensig	2/7 1864	1/3 1892	1/4 1906
7. — Jørgensen	15/10 1861	1/8 1892	1/5 1887
8. — Jepsen, Viceinspektør	30/4 1873	1/11 1895	6/6 1893
9. — Rasmussen (Tinghøj Skole)	21/4 1871	1/11 1900	1/6 1906
10. — Nielsen	1/1 1883	1/9 1906	1/11 1908
11. — Hoffmann	28/7 1882	1/6 1907	{ 1/8 1907 1/6 1908
12. — Johnsen	14/7 1881	1/1 1908	7/1 1907
13. — L. E. Christensen	18/11 1882	1/8 1912	1/4 1913
Fast ansatte Lærerinder:			
14. Fru Kjelst	10/4 1851	1/1 1872	1/1 1872
15. Frk. Marie Nielsen	28/10 1857	1/1 1893	1/5 1899
16. — Amorsen	27/2 1879	1/12 1902	1/3 1908
17. — Bjarnesen	5/8 1886	1/5 1911	1/10 1914
18. — Pedersen	23/6 1883	1/1 1905	1/5 1912
19. — A. M. Paulsen	3/9 1884	1/8 1915	1/8 1915
Timelærerinder:			
20. Fru Bossen	21/11 1857		22/2 1884
21. — Olsen	14/8 1855		6/2 1886
22. Frk. Jørgensen	5/5 1891		18/4 1912
23. — J. Fastrup	6/5 1890		1/6 1916
Vikarlærerinde:			
24. Frk. E. Paulsen	2/11 1879		

Under 2. Juli 1915 blev Frøken A. M. Paulsen kaldet til Timelærerinde ved Varde Skolevæsen fra 1. August 1915 at regne.

Fra 17. August til 13. Oktober 1915 var Hr. L. E. Christensen indkaldt til Sikringsstyrken. I Hr. Christensens Forfald vikarierede først Frøken E. Paulsen og senere — fra 1. Oktober — Frøken O. Sørensen.

1. Oktober blev Hr. P. Byrjalsen antaget som Vikar i Fru Kiertzners Sygdomsforfald.

Fra 1. Januar 1916 erholdt Timelærerinde Frk. A. M. Paulsen fast Ansættelse ved Varde Skolevæsen.

Den 23. Januar afgik Lærerinde Fru M. M. K. Kiertzner ved Døden. Den følgende Morgen samledes Lærere og Elever i Gymnastiksalen, hvor ogsaa Skolekommissionens Formand var til Stede. Efter at „Lyksalig, lyksalig hver Sjæl, som har Fred“ var afsunget, talte Skoleinspektøren kort om Fru Kiertzners fortrinlige Arbejde i Skolens Tjeneste og om det Tab, Skolen ved hendes Bortgang nu maatte lide. Højtideligheden sluttedes med „Alt staar i Guds Faderhaand“, hvorefter Børnene som Tegn paa Skolens Deltagelse fik fri Resten af Dagen.

Paa Fru Kiertzners Grav satte Skolens Elever en Mindsten med Indskrift, som slutter: „Fra taknemlige Skolebørn i Varde.“

Fra 1. Juni 1916 erholdt Frøken J. Fastrup Ansættelse som Timelærerinde ved Varde Skolevæsen. Fra samme Dato ophørte Hr. Byrjalsens Vikariat.

Oversigt for 1915 over Lærerpersonalets Forfald paa Grund af

a. Indkaldelse til Sikringsstyrken:			
1 Lærer i 4½ Maaned.....		702	Timer
b. Sygdom over 1 Maaned:			
1 Lærerinde i 3 Maaneder.....		468	„
c. Sygdom under 1 Maaned:			
Lærere.....	82	Timer	
Lærerinder.....	436	„	
		518	„
d. Af anden Aarsag			
Lærere.....	127	Timer	
Lærerinder.....	42	„	
		169	„

De under c. nævnte Forfald paa Grund af Sygdom udgør for Læreres Vedkommende 0,49 % af disses Timetal, for Lærerinders Vedkommende 3,73 % af disses Timetal.

Fag- og Timefordelingen.

Timefordelingen i Borgerskolen var den 1. April 1916 følgende:

	Religion	Dansk	Anskuelsesunderv.	Skrivning	Regning	Tegning	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturlære	Tysk	Sang	Gymnastik, Dreng	Gymnastik, Piger	Haandgern., Piger	Sløjd, Dreng	Timetal, Dreng	Timetal, Piger	
Grundskolen																			
1. Klasse A og B. . . .	2	9	3	3	4							1	2	2	2		24	26	
2. Klasse A, B og C. . .	2	9	3	3	5							1	2	2	2		25	27	
3. Klasse A, B og C. . .	3	9		3	5		1	1				2	3	2	3		27	29	
4. Klasse A, B og C. . .	3	8		3	6		2	2	1			2	3	2	4	2	32	33	
Den alm. Afd.																			
5. Klasse A og B. . . .	3	8		2	6		2	2	2	1		2	3	2	4	2	33	34	
6. Klasse A, B og C. . .	2	7(8)*		1	5	2	2	2	2	2	3**)	1	3	2	4	2	34 (32)	35 (33)	
7. Klasse A og B. . . .	2	7(8)*		1	5	2	2	2	2	2	3**)	1	3	2	4	2	34 (32)	35 (33)	
Timetal	17	57 (59)	6	16	36	4	9	9	7	5	6	10	19	14	23	8			

*) B- og C-Klasserne har 8 Timer Dansk.

***) Kun A-Klasserne har Tysk.

Undervisningstimernes Fordeling mellem Lærerpersonalet har været som nedenfor angivet:

Fra 1. April til 1. Oktober 1915:

Faste Lærere 231 Timer

— Lærerinder . 248 ”

Mod Timebetaling 55 ”

————— I alt 534 Timer.

Fra 1. Oktober 1915, da der maatte oprettes en ny Klasse 1. C, til 1. April 1916:

Faste Lærere 231 Timer

— Lærerinder . 248 ”

Mod Timebetaling 81 ”

————— I alt 560 Timer.

Fra 1. April 1916:

Faste Lærere 230 Timer

— Lærerinder . 212 ”

Mod Timebetaling 120 ”

————— I alt 562 Timer.

For Mellem- og Realskolens Vedkommende har Fag- og Timefordelingen i Klasserne været følgende:

Fag	1ste Mellem.	2den Mellem.	3die Mellem.	4de Mellem.	Realkl.	I alt	
Religion	2	2	2	1		7	
Dansk med Svensk	5	4	4	5	5	23	
Engelsk.....	5	3	3	3	4	18	
Tysk		4	4	4	4	16	
Fransk.....					5	5	
Historie.....	3	2	3	2	2	12	
Geografi.....	2	2	2	2	2	10	
Naturhistorie	2	2	2	2	2	10	
Fysik.....	2	2	2	2	2	10	
Regning og Matematik	4	5	6	7	4+2	28	
Skrivning	2	1	1	1		5	
Tegning	2	2	1	1		6	
Kvindeligt Haandarbejde.....	2	2	2	2		8	
	Dr.	29	29	30	30	32	150
	P.	31	31	32	32	32	158
Gymnastik	4	4	4	4	4	20	
Sang	2	2	1			5	
Sløjd (Drengene).....	2	2	2	2		8	
Timer i alt	Dreng.....	37	37	37	36	36	183
	Piger	37	37	37	36	36	183

Den 1. Juli 1916 var Fagenes Fordeling mellem de enkelte Lærere som nedenstaaende Skema viser:

	Fag	1ste Mellem.	2den Mellem.	3die Mellem.	4de Mellem.	Realkl.	Sum	I alt
Skoleinspektør Lassen	Matematik, Regning Geometri					4 2	4 2	6
Hr. Marke	Naturlære	2	2	2	2	2	10	10
Hr. Egede Christensen	Religion Tysk Fransk Geografi		4	4	1	4	1 16 5	
		2	2	2	2	2	10	32
Hr. Søbye	Engelsk	5	3	3	3	4	18	18
Hr. Stensig	Regning, Matematik	4	5	6	7		22	22
Hr. Jørgensen	Gymnastik, Dr. Sløjd, Dr.	4* 2*	4* 2*	4** 2**	4** 2**	4**	8 4	12
Hr. Jepsen	Historie	3	2	3	2	2	12	12
Hr. Nielsen	Religion Sang Sammensang	2 1 1*	2 1 1*	2 1			6 3 1	10
Hr. Hoffmann	Naturhistorie	2	2	2	2	2	10	10
Hr. Johnsen	Dansk Skrivning Tegning	5 2 2	4 1 2	4 1 1	5 1 1	5	23 5 6	34
Frk. Jørgensen	Gymnastik, P.	4*	4*	4**	4**	4**	8	8
Frk. A. M. Paulsen	Haandgerning, P.	2*	2*	2**	2**		4	4
Timer i alt...								178

* og ** Klasser samlet til Undervisning.

For Tinghøj Skoles Vedkommende har Fag- og Timefordelingen været følgende:

	Religion	Dansk	Anskuelse	Skrivning	Regning	Historie	Geografi	Naturhistorie	Gymnastik, Dr.	Gymnastik, P.	Haandgerning	Sang	I alt
Sommerhalvaaret:													
Yngste Klasse	4	8	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	4	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$		$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$		$\frac{2}{2}$	25
Ældste Klasse	$\frac{3}{2}$	5		$\frac{2}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	$12\frac{1}{2}$
Vinterhalvaaret:													
Yngste Klasse	2	5	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$	2	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$			$12\frac{1}{2}$
Ældste Klasse	3	9		$\frac{4}{2}$	3	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{4}{2}$	1	1		$\frac{2}{2}$	25

Desuden er Børnene blevet beskæftiget — dog hovedsagelig udenfor Skoletiden — i den til Skolen knyttede Skolehave, hvor hvert Barn dyrker og passer sit lille Jordstykke.

Aarsprøver og Eksaminer.

Borgerskolen samt Mellem- og Realskolens 3 yngste Klasser afholdt Aarsprøve den 24., 25., 27., 28., 29. og 30. Marts 1916.

Tinghøj Skole havde Aarsprøve for yngste Klasse den 27. Oktober 1915, for ældste Klasse den 28. April 1916.

Til Mellemskoleeksamen i Marts 1916

indstilledes 14 Elever, 8 Drengene og 6 Piger, der alle bestod. Beskikkede Censorer var Hr. Skolebestyrer Wichmann, Skanderborg, (Sløjd, Tysk og skriftlig Dansk) og Hr. Lærer Frantzen, Aarhus, (Regning og Matematik). Indbudte Censorer var Hr. Lærer Banke, Esbjerg, (Mundtlig Dansk), Hr. Lærer Cl. Nielsen, Esbjerg, (Engelsk) og Hr. Lærer Malling, Tarm, (Geografi). Af Skolens Lærere censurerede Hr. Cand. Christensen i Naturhistorie, Hr. Nielsen i Skrivning, Hr. Jørgensen i Tegning og Fru Olsen i Haandarbejde.

Til Eksamen blev opgivet følgende Pensa:

Dansk:

Olaf Langes Læsebog S. 18—28, 33—35, 40—45, 55—62, 74—75, 97—105, 111—134, 135—140, 146—156, 166—180 samt 34 Sider Poesi.

Blicher: „Røverstuen“. — P. M. Møller: „En dansk Students Eventyr“. — Øhlenslæger: „Aladdin“. Hoff's svenske Læsebog S. 33—75.

Engelsk:

Andersen og Panduro: Engelsk i 4. Mell. S. 1—51. Resten af Bogen kursorisk.

Tysk:

Reinckes Læsebog S. 144—181 og 187—200. Reinckes Taleøvelser S. 68—86 og nogle Digte. Kursorisk Reinckes Læsebog 122—143, 181—186 og 200—212.

Historie:

N. S. Gjerløffs historiske Lærebog, II Del: Den nyeste Tids Historie.

Geografi:

C. C. Christensens Geografi for Mell., II Del: Danmark, Norge og Sverrig, Amerika.

Naturhistorie:

- a) Zoologi: Balslev og Andersen for Mell. Fra Snegle og ud samt Regnormen.
- b) Botanik: Balslev og Simonsen, Hefte 4.
- c) Kemi: Julius Pedersens Kemi for Mell. Organiske Forbindelser.
- d) Sundhedslære efter Balslev og Andersen.

Regning og Matematik:

- a) Regning: H. Wilsters Regnebøger for Mell. samt Cronfelt og Niensens Regnebog III for Mell.
- b) Geometri: Foldbergs Geometri for Mell.: Fra Fladeindhold og ud.
- c) Aritmetik: Foldbergs Aritmetik for Mell.: Fra Potens og ud.

Naturlære:

Th. Sundorph: Naturlære for Mell., II Del. Julius Petersens Kemi for Mell.: Den uorganiske Del.

Eksamensresultaterne var følgende:

	Hoved- karakter:
1. Helga Bertelsen, Datter af Skræddermester B., Varde ...	4,81
2. Dagny Christensen, Datter af Skomagemester C., Varde.	4,29
3. Irving Christensen, Søn af Købmand C, Varde	4,50
4. Knud Jackerott, Søn, af Enkefru J., Varde.....	5,64
5. Svend Jakobsen, Søn af Kredslæge J., Varde	5,89
6. Mary Jensen, Datter af Bødkermester J., Varde.....	5,61
7. Margrethe Jepsen, Datter af Handelsagent J., Varde	5,39
8. Sven Lassen, Søn af Skoleinspektør L., Varde.....	5,14
9. Kirstine Nielsen, Datter af Arbejdsmand N., Varde.....	4,77
10. Poul Nielsen, Søn af Redaktør N., Varde.....	4,93
11. Charles Petersen, Søn af Bogtrykker P., Varde.....	4,39
12. Rigmor Stensig, Datter af Kommunalærer S., Varde.....	5,18
13. Christian Thorbøll, Søn af Enkefru T., Varde	4,71
14. Kaj Dupont, Søn af Overpostpakkemester D., Varde	4,92

Gennemsnitskarakteren for samtlige Eksaminander var 4,98 Points.

Kaj Dupont maatte — som optaget i 4. Mellemskoleklasse — opgive fuldt Pensum i alle Afsnitsegene.

Til Realeksamen i Juni—Juli 1916

indstilledes 9 Elever, 5 Drengene og 4 Piger, der alle bestod. Beskikkede Censorer var Hr. Lærer Jacobsen, Esbjerg (Tysk og skriftlig Dansk), Skolebestyrerinde Frøken Lassen, Aalborg (Fransk og skriftlig Engelsk), Hr. Lærer Jensen, Aarhus (Fysik og skriftlig Regning og Matematik) og Hr. cand. theol. Lassen, Odense (Historie).

Indbudt Censor var i mundtlig Engelsk Hr. Kommunalærer Cl. Nielsen, Esbjerg. Af Skolens egne Lærere censurerede Hr. Stensig i Matematik og Geometri, Hr. Christensen i Naturhistorie.

Til Eksamen blev opgivet følgende Pensar:

Dansk:

Brudstykker af Eddaerne og Sagaerne.

Folkeviser: „Thor af Havsgaard“, „Eline af Vildenskov“, og en af Marsk Stig Viserne.

Holberg: „Erasmus Montanus“. Ewald: Brudstk. af „Levned og Meninger“. Wessel: Brudstk. af „Kærlighed uden Strømper“. Baggesen: Af „Labyrinten“. Øhlenschläger: „Aksel og Valborg“. Goldschmidt: „Patrik O'Brien“. I. P. Jacobsen: „To Verdener“. Drachmann: „Ligprædiken“, „Den store Bjørns Endeligt“ og „Bjørn Sivertsens Brudfærd“. Schandorph: En Københavnstur i gamle Dage“. H. Pontoppidan: „Ørneflugt“ og et Brudstykke af „Muld“.

Engelsk:

K. Brekke: Engelsk Læsebog for Mellemkl. Side 1—42 og 118—184.

Kursorisk er læst samme Bogs Side 42—86 og 212—216.

Tysk:

Reinckes Taleøvelser S. 79—93. Reinckes Læsebog for Realkl. S. 43—78, 97—102, 108—130, 141—149 og af Digte „Auf der Heide“, „Rheinsage“, „Der Mäusethurm“, „Die Wallfahrt nach Kevlaar“, „Der Fischer“, „Der Handschuh“.

Kursorisk er læst: Reinckes Læseb. for Realkl. S. 31—43, 149—154 og en Del Digte. Maanedslæsning: S. 3—31, 103—108, 131—141.

Fransk:

Henrik Madsens Læseb. for ældre Begyndere S. 38—59, 62—75, 77—79 og 84—88.

Historie:

K. Thejll: Historien efter 1848. Fra 1870 til vore Dage.

Muncks mindre Lærebog i Samfundskundskab S. 1—34, 73—78 og 81—96.

Geografi:

C. C. Christensen: Geografi for Realkl. I.

Naturhistorie:

a) Zoologi: Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen.

b) Botanik: Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen.

Naturlære:

- Th. Sundorph: Fysik for Realkl., II. Elektricitet.
 Th. Sundorph: Fysik for Realkl., III. Himmellegerne.

Regning og Matematik:

Foldberg: Regning og Algebra for Realklassen. Foldberg og Johnsens Regnetavler.

Geometri:

Foldberg: Geometri for Realklassen.

Eksamensresultaterne var følgende:

	Hoved- karakter
1. Thea Christensen, Datter af Postmester C., Ølgod	5,73
2. Emil Clausen, Søn af fast Hjelpearb. ved Statsbanen C., Tistrup .	5,27
3. Esther Feldberg, Datter af Togbetjent F., Varde	4,38
4. Magdal Jepsen, Søn af Handelsagent J., Varde	5,42
5. Marie Lund, Datter af Avlsbruger L., Varde	4,81
6. Johanne Marie Lyster, Datter af Sagfører L., Varde	5,38
7. Valdemar Pedersen, Søn af Arbejdsmand P., Varde	4,92
8. Thorvald Thomsen, Søn af Tømrermester T., Varde	4,96
9. Karl Voigt, Søn af Handelsgartner V., Varde	5,46

Gennemsnitskarakteren for samtlige Eksaminander var 5,15 Points. Thea Christensen, Esther Feldberg, Marie Lund og Johanne Marie Lyster havde bortvalgt Geometri.

Andre Meddelelser.

Under 21. Januar 1914 bifaldt Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Skolehalvaaret saavel for Borgerskolen som for Mellem- og Realskolen fremtidig regnes fra 1. April og 1. Oktober, samt at Eksamensterminen for Mellem- og Realskolen omlægges fra Juni—Juli til Marts—April.

Denne Omlægning af Eksamen, der har medført, at Skolen fra 1. April til Sommerferien har haft to Realklasser, er nu fuldført, idet Skolen i Marts d. A. første Gang afholdt Mellemkoleeksamen i Foraarsterminen og i Juni sidste Gang afholdt Realeksamen i Sommerterminen. Omlægningen har medført nogen Besvær, men nu, da Vanskelighederne ved Overgangen er overvundne, tør vi haabe, at vort Skolevæsen ved den skete Ændring har opnaaet en Fordel af væsentlig Betydning.

Den 29. Oktober 1915 vedtog Lærerraadet en Indstilling om, at der i Kommunens Skoler indføres et Skolelægetilsyn. Indstillingen gik i Hovedtrækkene ud paa, at hvert Barn regelmæssigt undersøges een Gang om Aaret, idet Opmærksomheden i særlig Grad rettes mod Sansorganernes Tilstand. I de Tilfælde, hvor Skolen

faar Formodning om, at et Barn lider af en eller anden Sygdom eller Svaghed, sendes Barnet snarest til Undersøgelse. Konstateres det, at et Barn lider af nogen Sygdom eller Svaghed, sendes mundtlig eller skriftlig Meddelelse til Forældrene, for at Barnet, hvis det er nødvendigt, kan komme under Lægebehandling, og til Skolen, for at denne kan tage saadanne Forholdsregler, at Fejlen eventuelt kan modvirkes, — f. Eks. ved forekommende Svaghed paa Syn eller Hørelse — og for at Skolen kan tage skyldigt Hensyn til Barnets fysiske Tilstand ved Bedømmelsen af dets Evner, Flid, Opmærksomhed og Opførsel. Samtidig erhoder Skolen en fortræffelig Kontrol med Nødvendigheden af Børns hele eller delvise Fritagelse for Gymnastik og Badning.

Skolelægen besøger regelmæssigt Skolen hver 14. Dag til fastsat Tid for at varetage sin Skolelægevirksomhed.

Jævnside med dette Tilsyn udføres kvartalsvise Maalinger og Vejninger, der vil afgive et godt Materiale til Bedømmelse af Barnets normale Udvikling. Disse Maalinger og Vejninger udføres i Gymnastiktimerne (Badetimerne) af vedkommende Lærere og Lærerinder, men under Skolelægens Kontrol.

Den samlede Kontrol med hvert Barn sker ved Paategning paa en løs Karton, der følger hvert Barn gennem hele Skoletiden. Naar et Barn møder til Undersøgelse, skal dets Karton medfølge.

Ovennævnte Indstilling var udformet efter Forhandling med Hr. Kredslæge M. Jakobsen, der nærer en udpræget Interesse for Skolehygiejne, en Interesse, der endog gav sig Udslag i, at Kredslægen tilbød gratis at udføre Skolelægens Arbejde.

Efter at Indstillingen var vedtaget af Lærerraadet, blev den efter Skolekommissionens varme anbefaling tiltraadt af Skoleudvalget, og Hr. Kredslæge Jakobsens smukke Tilbud blev med Tak modtaget.

Fra December 1915 begyndte derefter Skolelægen sin Virksomhed, som er nærmere omtalt i Beretningen Side 8.

I Tilslutning til Forslaget om Skolelægetilsyn vedtog Lærerraadet den 29. Oktober 1915 en Indstilling om, at der foretages kvartalsvise Opgørelser angaaende Børnenes Erhvervsarbejde.

Ogsaa disse Opgørelser, der sker i første Halvdel af Maanederne April, Juli, Oktober og Januar, vil kunne danne et vigtigt Middel til Bedømmelsen af Børnenes Evner, Flid, Opmærksomhed og Opførsel.

Efter Skolekommissionens anbefaling bevilgede Skoleudvalget de fornødne Midler til Anskaffelsen af trykte Skema m. v. Resultatet af den første Opgørelse er meddelt Side 7.

I Ministeriets Bekendtgørelse af 10. November 1915 bestemmes, at Badning i Badstue kun maa henlægges til Gymnastiktimerne, forsaavidt Klassen har mere end 2 ugentlige Timer i dette Fag. I den Anledning er Badning i Badstue for Pigerne i Borgerskolen fra 1. December 1915 henlagt til udenfor Skoletiden i Timen fra 4—5.

I Henhold til Min. Cirk. af 5. Maj 1916 vil Eleverne i den kommunale Mellem- og Realskole fremtidig være afskaaret fra at erholde hel eller delvis Fritagelse for

Gymnastikundervisning ud over ganske enkelte Timer, med mindre Eleven møder med Lægeattest udstedt paa dertil særlig indrettet Blanket, som udleveres af Skolen. Saadanne Lægeattester skal ved Skoleaarets Slutning tilstilles Ministeriet.

Den 9. Marts 1916 erholdt Skolen Meddelelse om, at Varde Borgerskole var blandt de Skoler, hvor der i H. t. Cirk. af 28. Februar 1916 skulde afholdes Prøve i skriftlig Dansk, idet Prøven kun omfattede de Børn, der fyldte 14 Aar mellem 1. November 1915 og 1. Maj 1916.

Prøven afholdtes 15. Marts i Skolekommissionens Overværelse og omfattede følgende Elever:

Fra Klasse	7. A	1	Dreng	og	9	Piger,	i alt	10	Elever,
"	"	7. B	4	—	-	5	—	—	9
"	"	6. A	1	—	-	1	—	—	2
"	"	6. B	3	—	-	0	—	—	3
"	"	6. C	2	—	-	0	—	—	2

Tilsammen 11 Dreng og 15 Piger, i alt 26 Elever,

hvoraf dog 1 Dreng først var indmeldt i Skolen fra 10. Februar 1916. Umiddelbart efter Prøvens Afholdelse blev de udførte Arbejder i Skolekommissionens Nærværelse gennemset og vurderet efter de samme Regler, som Ministeriet har anvendt ved den tilsvarende Prøve, som afholdtes Aaret i Forvejen.

Det viste sig at A-Klassernes Arbejder var fuldt tilfredsstillende, medens B- og C-Klassernes Arbejder var tarvelige, saaledes som man efter Skolens Arbejdsplan forud maatte vente det, og at da igen Elever fra 6. B og 6. C — saaledes som det ogsaa maatte ventes — var langt de ringeste.

Samtidig med Danskprøven i Borgerskolen lod man Eleverne af tilsvarende Alder i Mellem- og Realskolen besvare de samme Opgaver.

Denne Prøve omfattede følgende Elever:

Fra	3. M.	4	Dreng	og	4	Piger,	i alt	8	Elever
"	2. M.	1	—	-	2	—	—	3	—

Tilsammen 5 Dreng og 6 Piger, i alt 11 Elever

Af disse var dog kun 3 Dreng og 3 Piger oprindeligt Elever af Borgerskolen, medens 5 Elever var optaget fra andre Skoler.

Resultatet af Prøven var for alle 11 Elevers Vedkommende fuldt tilfredsstillende, og saafremt de 6 fra Borgerskolen stammende Elever kunde have været medregnet ved den officielle Danskprøve, vilde dette formentlig have forbedret Gennemsnitsresultatet med $\frac{1}{3}$ Point.

Den 14. Oktober 1915 blev Mellem- og Realskolen inspiceret af Medlem af Undervisningsinspektionen, Hr. Professor Foldberg.

Den 26. November 1915 inspicerede Hr. Gymnastikinspektør Knudsen, og den 16. Marts 1916 inspicerede Hr. Tegneinspektør Jensen Kommunens Skoler.

Den 25. Juni 1915 havde de 11 ældste Klasser af Borgerskolen og Mellem-skolen Udflugt til Skibelund Krat. Hr. Cantor Marke holdt fra Festspladsens Talerstol et kort Foredrag om Stedet og dets Mindesmærker, hvorefter Mindestenene blev besete. Senere marcherede Børnene ned til Grænsen ved Skodborghus, hvor de tyske Vagtposter bevogtede Broen, og derfra til Grænseposten ved det gamle, navnkundige „Friheden“, der vakte Børnenes største Interesse. Samme Dag var alle de yngre Klasser paa Udflugt til Oksbøl Plantage.

Den 30. September 1915 overværede Børnene efter Indbydelse af det her-værende Biograftheater Forevisningen af en fortræffelig Film med Billeder fra Jagt-og Naturlivet under Kaptein Kleinschmidts Polarekspedition.

Den 20. Januar 1916 holdt Miss Verey for Eleverne i Mellemskolen et Fore-drag: „Teachers and pupils in English schools“. Samme Dags Aften holdt Miss Verey et Foredrag om „Rudyard Kipling ad his works“.

Den 25. Maj 1916 havde Skolen sin Plantningsdag. Eleverne i de 11 ældste Klasser deltog. Kl. 1 $\frac{1}{4}$ afmarcheredes med „Frivilligt Drengesforbund“s Musikkorps i Spidsen. Der beplantedes i Afdeling 10 ca. 0,3 ha. Land. Hvert Barn plantede 6 Planter. Formanden for Skovudvalget, Hr. Grosserer Lasson, ledede Udflugten, medens Hr. Plantør Rømhild forestod Plantningen. Skovudvalget trakterede Børnene med Mælk efter Behag. Klokken godt fem var man tilbage paa Pladsen udfor Bor-gerskolen, hvor Børnene traadte af, efter at Musiken havde spillet „Kongernes Konge“.

Af mere betydende Omforandringer paa Bygning m. v. nævnes, at den gamle Borgerskolé til Erstatning for sine gamle, udslidte Kakkellovne har faaet indlagt et Varmeanlæg med lavspændt Damp. Alle Trætavler er ombyttede med Tavler af Linoleum, og de sidste Mangemandsborde har veget Pladsen for To-Mands-Borde. I den gamle Gymnastiksal er indlagt Vand.

Skolekommissionen bestaar af følgende Medlemmer:

Hr. Pastor *Tørsleff*, Formand.
 „ Boghandler *Kastoft*.
 „ Sagfører *Oldager*.

Byraadets Skoleudvalg bestaar af:

Hr. Dyrlæge *Slivsgaard*, Formand.
 „ Sagfører *Jensen*.
 „ Gæstgiver *Justesen*.

Oversigt over Varde Kommunes Udgifter til Skolevæsen i Regnskabs- aaret 1915—16.

	Byskolerne		Tinghøj Skole		Ialt		Budget	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Lønninger	34755	99	1050	00	35805	99	34992	17
2. Telefon m. v.	480	20			480	20	280	20
3. Undervisningsmidler ...	2846	64	223	25	3069	89	2000	00 ^{*)}
4. Vedligeholdelse af Byg- ninger og Inventar.....	7048	57	78	96	7127	53	6500	00**
6 a. Pedelløn.....	2330	00	100	00	2430	00	2300	00
6 b. Brændsel og Belysning .	4949	72	175	00	5124	72	2800	00
6 c. Skatter	111	91	6	70	118	61	115	48
6 e. Forskelligt	691	42	6	14	697	56	550	00
6 f. Bogsamlinger	195	64	24	00	219	64	260	00
	53410	09	1664	05	55074	14	49797	85
6 d. Andel i Udgiftskonto I m. v.	491	15	15	29	506	44	425	00
	53901	24	1679	34	55580	58	50222	85
Fragaar Skolekontingen- ter m. v.	3613	21			3613	21	4130	00
	50288	03	1679	34	51967	37	46092	85
Renter og Afdrag.....	4556	42	417	60	4974	02	4974	02
	54844	45	2096	94	56941	39	51066	87
Do. til Frimurerhaven..	1333	20			1333	20	1342	00
	56177	65	2096	94	58274	59	52408	87

^{*)} Herunder særlig Bevilling 600 Kr.

^{**)} Herunder særlig Bevilling 4000 Kr.

Gennemsnittallet for Børnene i Kommunens Skoler har været 644. Indbygger-
antallet er ca. 4800.

Herefter bliver Kommunens Gennemsnitsudgift pr. Barn og pr. Indbygger:

- a. Renter og Afdrag medregnet 90,49 Kr. pr. Barn og 12,14 Kr. pr. Indbygger.
b. Renter og Afdrag ikke medregnet 80,69 — - — - 10,83 — - —

Det bør bemærkes, at ovenstaaende Regnskabsoversigt ikke kan tages som
Norm for Skolevæsenets aarlige Udgifter, idet Gennemsnitsudgiften — Renter og
Afdrag medregnet — svinger omkring 78 Kr. pr. Barn og 10 Kr. pr. Indbygger.

Aarsagen til Stigningen maa dels søges i de ved den almindelige Situation
forarsagede Forhøjelser indenfor de forskellige Konti, og dels i den Omstændighed,
at et Par Konti (4 og 5) paa Grund af andre særlige Forhold er belastede langt ud
over det normale.

14 Klasser med i alt 203 Drengene har deltaget i Sløjdundervisningen. Udgifterne
til Træ og andet Materiale har andraget i alt 203,91 Kr. eller i Gennemsnit 1,00
Kr. pr. Barn.

Andre Udgifter vedrørende Skole- og Undervisningsforhold i Aaret 1915—16.

	Kr.	Øre
1. Bidrag til Amtsskolefonden.	2564	52
2. — - Teknisk Skole...	500	00
3. — - Handelsskolen...	300	00
	3364	52

Varde kommunale Skolevæsen, i Juli 1916.

Valdemar Lassen.